

ÖLÜMDEN GERİ DÖNÜŞ

Kalp Masajı için Özel bir alet

Tıp alanında son yılların en ilginç olaylarından biri Amerika'nın Filadelfiya şehri dolaylarında geçti... Erkek arkadaşıyla bir kafeteryada yemek yemekte olan genç kız, acelesinden yediği etin bir lokmasını nefes borusuna kaçırmıştı; oksürmekle bunu oradan atamadı, kısa sürede komaya girdi. Arkadaşının yardımıyla Filadelfiya'nın Pensilvanya hastahanesine getirildiğinde kalbi durmuş, damarlarındaki kanda oksijen tamamen tükenmişti.

İşte, Pensilvanya Hastahanesi kapısından böyle giren bayan Kohler aradan on gün geçmeden gülümseyerek çıkıyordu. Mucize gibi görünen bu olay aslında masa biçiminde, tekerlekler üzerinde yürüyebilen ve üzerine yatırılan kalbi durmuş hastayı tekrar hayata kavuşturabilecek her türlü düzenleri bulunan bir makina sayesinde gerçekleşmişti. Joel Nobel adındaki genç bir doktorun meydana getirdiği bu ilginç makina, kalbinde veya ilgili sinir sisteminde herhangi bir arızası bulunmayan, ama bunlar dışındaki nedenlerin etkisiyle kalbi durmuş veya solunum düzeni bozulmuş hastaların kurtarılması için çok büyük faydalar sağlamaktadır.

Makinanın çalışma prensibi, kalbi duran hastalara elle yapılan masajın daha düzgün ve etkili bir biçimde özel bir mekanizmayla yapılmasıdır. Hemen belirtilmelidir ki böylece çok daha düzgün ola-

Yeniden hayata kavuşan Bayan Kohler hastaneden çıkarken.

rak, çok daha uzun süre masaj yapılabil-mekte, ayrıca makinanın sağladığı öteki kolaylıklar hastanın kısa zamanda tekrar canlanabilmesini mümkün kılmaktadır. Bu kolaylıkların başında oksijenini tamamen tüketmiş bulunan kana yeniden ge-reği kadar oksijenin verilmesi imkânı gel-mektedir.

Bu oksijen verme operasyonu otomatik ve hastanın kalbinin çalıştırılmasıyla orantılı olarak basınç altında yapılmaktadır. Böylelikle ciğerlerin ve kanın oksijenle yıkanması, kanın içine yerleşen karbondioksitinin temizlenmesi sağlanmakta, aslında daha ölmemiş bulunan vücut organlarına onların hayatlarını idame ettirecek oksijenin iletilmesi gerçekleştirilmektedir.

İnsan vücudunda kalbin durmasına rağmen çeşitli organların daha bir süre yaşamakta devam ettikleri, hattâ hücrelerin gelişmelerini sürdürdükleri bilinen bir gerçektir. Örnek vermek gerekirse tırnaklarla saçların ve kılların bir hafta kadar uzamaya devam ettiği belirtilebilir. Buna karşı beyin ve sinir sistemi ölüme karşı çok hassastır. Özellikle sempatik sistemin, yani kendi kendine çalışan, reflekslerle vücudun fonksiyonlarını yerine

getiren sinir sisteminin düzenini kaybetmemesi için ölümden sonra yeniden hayata kavuşturma çalışmalarının engeç dört dakika sonra başlaması şarttır. Yoksa beyindeki bazı hücreler uzun süren oksijensizlik yüzünden bir daha işlemez biçimde bozulurlar.

KURTARMA NASIL OLDU ?

Pensilvanya hastanesine giren hastanın boğazına kaçan et lokması kuvvetli bir emicli pompa yardımıyla çıkarıldıktan sonra kendisine oksijen verilmeye başlandı. Aynı zamanda masanın üzerinde bulunan özel pnömatik masaj makinesinin tokmağı, hastanın göğsünün üzerine, sol kaburga kemiklerini bastırarak şekilde yerleştirildi. Makinenin çalıştırılmasıyla bu tokmak kaburga kemikleri üzerine basınç yapmaya ve böylece kalbi normal reflekslerle çalıştırdığı gibi sıkıştırıp genişletmeye başladı.

Damarlarda hareketsiz duran kan, kalbin dıştan gelen bu hareketiyle vücutta devretmeye başladı ve nefes borusu yoluyla ciğerlere verilen oksijenle cansız yatan hasta suni olarak solumaya başladı!

Bu sırada hastanın kalp çalışması bir osiloskop üzerinde incelenmekteydi; başlangıçta kalbin kendisine ait herhangi bir hareket veya işaret görünmüyordu... Sonra, aradan 22 dakika kadar geçip kalp yillardanberi yaptığı hareketi tekrar hatırlamaya başlayınca, normal refleksler kendiliğinden tekrarlanmaya ve osiloskop üzerinde kalp çarpıntılarının belirtileri görülmeye başladı; hasta tekrar hayata dönmüştü!...

MAKİNANIN FAYDALARI :

Hiç şüphe yoktur ki Dr. Nobel'in meydana getirdiği bu makina kalbi durarak ölmüş bütün insanlara hayatlarını iade edecek bir sistem olmaktan uzaktır. Zaten kendisi de makina bu amaçla yapmış değildir; onun düşündüğü acil vakalarda kalbi duran, ama vücudunun diğer organları ölümü gerektirecek ölçüde hasar görmemiş hastaları kurtarabilmektir ve

bu çerçeve içinde Nobel'in başarısı övülmeye değer.

Örnek olarak bir kalp krizi geçirip hastaneye tedavi için gelen, fakat bu sırada ikinci bir krizle hayatlarını kaybedenler gösterilebilir. Yapılan istatistikler göstermiştir ki böyle 100 hastadan 18 i 72 saat geçmeden ölmektedir; oysa ki bunların yüzde 40 ını Dr. Nobel'in makinasına zamanında yatırmak şartıyla kurtarmak pekâlâ kabıldır.

Yine başka bir örnek, trafik kazalarında vücutları öldürücü yara almayan, ancak kan kaybı, şoklar veya kalp krizleri gibi tali sebeplerle kalbi duran hastalardır. Böyle bir makinayla donatılmış özel ambulanslarla yol boyunca yapılacak suni solunum, kalp masajı ve kan verme gibi müdahaleler sayesinde trafik kazazedelerinden çoğunun kurtarılabilmesi mümkündür.

Hastanelerde özel ekiplerin bu makinanın çalıştırılması gerektiği anda görev başında bulunmak üzere daima elde hazır tutulması, bu amaçla bir çeşit «alarm» durumunun konması, herhangi bir hastanın kriz sonucunda kalbi durduğu takdirde, bunu çalıştırmak için ekibin engeç 4 dakikadan önce yetiştirilmesi tasarlanmaktadır. Her türlü ulaştırma araçlarından (radyo, televizyon, telefon gibi) faydalanılmak suretiyle motorlu ekipler yardımıyla Birleşik Amerika çapında bir kurtarma şebekesinin kurulup geliştirilmesi için teşebbüsler yürümektedir.

Dr. Nobel, son sözün henüz söylenmemiş olduğunu, hattâ ölümlü savaş konusunda insanoğlu'nun bugün nelere kadir olduğunu bile iyice ve kesinlikle bilmediğini, ancak yapılan bu gibi teşebbüslerin «savaşı ölüm ülkesinin sınırları içine götürmeye» yaradığını söylemektedir. Genç araştırmacı, bir yandan da hayat kurtarma araçlarındaki yeni gelişmeleri gerçekleştirmeye yarayan metodlar bulmak yolunda araştırmalarına hızla devam etmektedir.

USIS ve basın bültenlerinden derlenmiştir.